Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn

Auteur
[redacted]

Aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

1-1

Datum aangemaakt
04-03-2026

Kenmerk
DGA-DAD / 105245910

nota
TER ADVISERING

Nota ter advisering over beleidsregel diertransport bij 30 graden

RT 0000137148

Kopie aan

Parafenroute
[redacted]

Bijlage(n)
7

Aanleiding

Om hittestress bij dieren tijdens transport te voorkomen, heeft de Tweede Kamer een aantal moties aangenomen die de regering vragen om de maximumtemperatuur voor diertransport (nu 35°C) te verlagen. Hiertoe is een conceptbeleidsregel (bijlage 1) opgesteld waarmee de maximumtemperatuur in de nu geldende 'beleidsregel diertransport bij hoge temperaturen' wordt verlaagd van 35°C naar 30°C. U wordt in deze nota geadviseerd over de volgende stappen.

Advies

- U wordt geadviseerd om de huidige beleidsregel te wijzigen door een maximumtemperatuur van 30°C in te voeren en daarbij een overgangstermijn van 2 jaar op te nemen, zodat de beleidsregel pas vanaf 1 april 2028 geldt.
    - Dit geeft de sector de tijd om hun planning hierop aan te passen en hiermee geeft u gehoor het verzoek van de Europese Commissie (bijlage 2) om de onderhandelingen van de herziening van de Transportverordening af te wachten, die naar verwachting tot diep in 2027 zullen lopen.
    - Het stellen van deze overgangstermijn gaat in tegen de wens van de Tweede Kamer, die de beleidsregel nu ingevoerd wil hebben.
- Alternatief: U kunt de beleidsregel in werking laten treden vanaf 1 juli 2026. De kans is hierbij groter dat de negatieve neveneffecten voor het dierenwelzijn die de sector beschreef, ontstaan. U geeft hiermee ook geen gehoor aan het verzoek van de Europese Comissie, wat uw onderhandelingspositie in Europa op andere dossiers negatief kan raken.

Kernpunten

Ontvangen BPZ

- Transport kent risicoverhogende factoren voor het ontstaan van hittestress.
- Gezien de politieke en maatschappelijke wens om hittestress bij dieren op transport verder te voorkomen, maar ook gezien de uitdagingen waarvoor de

sector staat om transport tijdens de koelere momenten mogelijk te maken, wordt u geadviseerd om de temperatuur waarboven diertransport als onnodig lijden wordt gezien, te verlagen naar 30°C, maar daarbij ook een overgangstermijn aan de beleidsregel toe te voegen.

- De sinds 2020 geldende beleidsregel 35°C geeft invulling aan het verbod op het "vervoeren of laten vervoeren van dieren op zodanige wijze dat het de dieren waarschijnlijk letsel of onnodig lijden berokkent" uit artikel 3 van de Verordening (ËG) Nr. 1/2005 (hierna: Transportverordening). De beleidsregel geeft – op basis van wetenschappelijke inzichten - aan dat vervoer van dieren boven 35°C altijd als een overtreding van de Transportverordening wordt geacht, als het betreffende vervoermiddel niet is uitgerust met een actief koelingssysteem. De conceptbeleidsregel wijzigt de temperatuur naar 30°C.
- De overgangstermijn geeft de sector tijd om verder te innoveren en te investeren in hun transport en om de knelpunten in de logistiek en de planning te onderzoeken en op te lossen.
- En deze geeft de NVWA tijd om met LVVN de aanbevelingen uit het evaluatierapport 'Vervroegd slachten bij hitte – roodvlees' verder te verkennen en uit te voeren (zie toelichting).
- Overigens heeft de NVWA aangegeven dat het mogelijk is om twee uur eerder vervroegd slachten te realiseren, waarbij de kanttekening geldt dat medewerkers hiervoor worden ingezet op basis van vrijwilligheid.
- Een overgangstermijn invoeren bij een wijziging van een beleidsregel, geeft het risico dat als er handhavingsverzoeken komen, een rechter kan oordelen dat de NVWA alsnog moet handhaven bij transport boven 30 °C. Dit is alleen anders als als onmiddellijke naleving onevenredige gevolgen zou hebben, en een overgangstermijn nodig is. Een sterke onderbouwing voor zo'n termijn is daarom noodzakelijk. Daarvoor worden in ieder geval de hierboven genoemde argumenten (met name benodigde tijd voor de sector) gehanteerd. Per geval zal moeten blijken of deze sterk genoeg zullen zijn.
- Sinds 2016 werken sectorpartijen en NVWA volgens het nationaal plan voor veetransport bij extreme temperaturen[1] (NPV). Hierin staan de vrijwillige afspraken tussen de NVWA en alle betrokken partijen ((behalve de pluimveesector waarmee separate afspraken zijn gemaakt) over ieders rol en verantwoordelijkheid bij diertransport op hete dagen (vanaf 27 graden).
- Na uw akkoord wordt dit gecommuniceerd aan de TK in de Kamerbrief die voor het commissiedebat van 23 april wordt verstuurd. De aangepaste beleidsregel en de toelichting zullen aan u worden voorgelegd ter ondertekening. Daarna volgt publicatie in de Staatscourant.

Toelichting

Europese context

- De Transportverordening stelt alleen regels voor de ventilatie in een vervoermiddel. Die moet zo ingericht zijn dat de temperatuur in de

[1] https://www.nvwa.nl/documenten/veterinair/ks-documenten/werkvoorschriften-dierwelzijn/htsl-trtpecol-wlzvl-05-nationaal-plan-voor-veetransport-bij-extreme-temperaturen

diercompartimenten tussen de 5 en 30 graden blijft met een marge van plus en min 5.

- Omdat de Transportverordening geen regels stelt voor transport irt de buitentemperatuur, is er moeilijk preventief te handelen bij warm weer. Daarom is in 2020, als invulling van deze open norm, de beleidsregel 35 graden ingevoerd.
- De European Food and Safety Authority (EFSA))ft in 2022 een 5-tal adviesrapporten uitgebracht waarin zij op wetenschappelijke basis aanbevelingen geeft over dierenwelzijn tijdens transport, waaronder ook over de temperatuurgrenzen.
- De maximumtemperatuur voor diertransport verlagen naar 30 graden sluit aan bij het jaarlijkse verzoek van de Europese Commissie (EC) aan lidstaten om langeafstandstransporten niet toe te staan wanneer het langs de route warmer wordt dan 30 graden. Nederland geeft daaraan ieder jaar gehoor, evenals de meeste andere lidstaten.
- De beleidsregel 30 graden heeft begin 2025 zonder zware inhoudelijke opmerkingen het notificatieproces bij de EC doorlopen. De EC heeft daarna een brief gestuurd waarbij ze verzoeken invoering van de beleidsregel uit te stellen met 12 maanden of zolang de onderhandelingen over de herziening van de Transportverordening nog lopen (zie bijlage 2).
- De herziening wordt nu in de Raad behandeld. De onderhandelingen over de inhoud van de herziening zijn volop bezig. Het is de verwachting dat die onderhandelingen zeker nog tot diep in 2027 door zullen lopen.
- In tegenstelling tot de huidige Transportverordening, bevat het voorstel van de EC voor de herziening van de Transportverordening wél normen voor de buitentemperatuur. De voorschriften uit het voorstel en het verlagen van de maximumtemperatuur voor diertransport in de beleidsregel hebben in de Nederlandse situatie vrijwel dezelfde praktische uitwerking.
- De Nederlandse inzet in Europa is te komen tot een maximumtemperatuur voor diertransport van 30 graden. Een meederheid in de EU wil ofwel geen grens voor de buitentemperatuur ofwel een grens van 35 graden en niet lager.

Als bij de herziening van de Transportverordening geen grens wordt gesteld aan de maximum buitentemperatuur bij transport, dan geldt deze beleidsregel voor nationaal en internationaal transport. Mocht de herziening tot een grens hoger dan 30 graden leiden, dan zal de maximumtemperatuur van 30 graden alleen kunnen gelden voor nationaal transport. Dit zal dan via AMvB moeten worden geregeld.

Toetsen en input stakeholders

- Er zijn verschillende processtappen genomen, waaronder de internetconsultatie, de Handhaafbaarheids-, Uitvoerbaarheids,- en Fraudebestendigheidstoets (HUF-toets) en notificatie bij de Europese Commissie.
- Zeven sectorpartijen (VleesNL, Dibevo, LTO, Nepluvi, POV, SBK, Vee&Logistiek Nederland) zijn gevraagd een impactanalyse aan te leveren (zie bijlage 4 voor de appreciatie van deze impactanalyses). Daaruit blijkt dat er geen draagvlak is bij de sector voor de verlaging naar 30 graden. De impactanalyses zijn mager onderbouwd, maar het is duidelijk dat er zorgen leven die zien op mogelijke negatieve neveneffecten op het dierenwelzijn.

- Eén van de zorgen van de sector ziet op het opstropen van de keten wanneer dieren niet vervoerd kunnen worden naar het slachthuis (de nieuwe lichting dieren die gemest moeten worden staat immers alweer klaar). Naast wat de sector zelf kan regelen (denk aan minder dieren voor de zomermaanden opzetten), is een veel gehoorde (deel)oplossing transport en slacht op de koelere momenten (en dus veelal 's nachts).
    - Slachten kan alleen plaatsvinden als de NVWA toezicht kan houden, daarom hebben de sector en NVWA gezamenlijk geëvalueerd of vervroegd of 's nachts slachten een mogelijkheid is en of dit de zorgen voldoende weg kan nemen.
    - Voor roodvleesslachthuizen is gekeken naar de effecten van vervroegde (twee uur vervroegen) en nachtelijke (meer dan twee uur vervroegen) diensten op capaciteit van toezicht, welzijn van medewerkers en NVWA-kosten (bijlage 5). Geconcludeerd is dat nachtelijk slachten niet mogelijk is. Dit was ook de conclusie uit een onderzoek naar de effecten van vroeger slachten in pluimveeslachthuizen in 2024. Wel is het mogelijk twee uur vervroegd slachten te realiseren onder randvoorwaarden en met instemming van de medeweggenschap. Inzet zal op vrijwillige basis gebeuren door de toezichthouders.
    - Hierbij voorziet de NVWA dat als het om lange periodes gaat, of veel bedrijven tegelijk, dat niet altijd aan elk verzoek om vervroegd te slachten kan worden voldaan.
    - Het evaluatierapport geeft een aantal aanbevelingen, waaronder innovatie voor de sector (bijvoorbeeld via actief gekoeld transport), inzetten op twee uur ververoegd slachten, onderzoeken of er gefaseerd verder vervroegd kan worden bij slachthuizen met twee diensten, en het voor medewerkers van de NVWA en sector aantrekkelijk maken om 's nachts te werken. Deze aanbevelingen opvolgen kost tijd.
- Andere zorgen van de sector zien op: kostenverhoging, temperatuur is te variabel om goed op te kunnen plannen, belemmering van het gelijke speelveld in Europa. Door te kiezen voor een overgangstermijn van 2 jaar, krijgt de sector ruimte om verder te gaan met innoveren (actief gekoeld transport, aanbouw overdekte aanvoerhallen voor wagens) en de planningen voor b.v. het fokken van vee aan te passen.

Politiek-bestuurlijke context

- Vanaf 2021 zijn herhaaldelijk moties ingediend door PvdD en aangenomen (bijlage 6) die de regering verzoeken om de maximumtempatuur voor diertransport te verlagen naar ofwel 30 graden ofwel naar de aanbevelingen van de European Food and Safety Authority (EFSA).
- Uitgaande van de partijen die toen vóór hebben gestemd, bestaat nog steeds een meerderheid voor deze moties in huidige samenstelling van de Kamer.
- De PvdD vraagt ieder (voor)jaar aandacht voor dit onderwerp via moties en kamervragen.

Notes

1-1 Graag dan uitwerken voor ingang beleidsregel in 2027 met daarnaast acties in brief die samen met NvWA in ‘26 genomen worden om wel de ergste situaties te voorkomen